

SHKALLA INDIANE PËR VLERËSIM TË SIMPTOMAVE AUTIKE

Vlerësimi dhe skorimi

Skori 1. Nëse personi **“RADHË HERË”** e manifeston sjelljet, kjo do të thotë se deri **20%** përshtaten sjellje jo të përshtatshme. Kjo është kategoria e së **NORMALES**

Skori 2. Nëse personi **“NDONJËHERË”** e manifeston sjelljet, kjo do të thotë se prej **21% deri 40%** të kohës personi ka sjellje në jetën e përditshme, kjo do të thotë se personi i përket kategorisë **LEHTË**

Skori 3. Nëse personi **“SHPESH HERË”** e manifeston sjelljet, kjo do të thotë se prej **41% deri 60%** të kohës personi manifeston sjellje në jetën e përditshme, kjo do të thotë se personi i përket kategorisë **DUKET SI I PAFTË**, ka nevojë për asistencë minimale.

Skori 4. Nëse personi **“KRYESISHT”** e manifeston sjelljet, kjo do të thotë se prej **61% deri 80%** të kohës personi përsërit sjellje të tilla duke e penguar që të ketë aktivitete të zakonshme në jetën e përditshme, kjo do të thotë se personi i përket kategorisë **RËNDË**, e që ka nevojë për asistencë të shtuar.

Skori 5. Nëse personi **“GJITHËHERË”** e manifeston sjelljet, kjo do të thotë se prej **81% deri 100%** të kohës personi përsërit sjellje të tilla gadi tërë kohën si pengesë për aktivitete të përditshme, kjo do të thotë se personi i përket kategorisë **HENDIKEP MADHOR**, që do të thotë i paftë për aktivitete ditore.

Minimum i poenave është **40**

Maksimum i poenave është **200**

SHKALLA INDIANE PËR VLERËSIMIN E AUTIZMIT

Emri dhe Mbiemri _____ Viti i Lindjes _____
 Gjinia _____ Shoqërohet në _____
 Emrat e Prindërit/ve _____ Data _____

Poshtë janë 40 pyetje të ndara në 6 fusha ku duhet të vlerësohet njëra nga numrat e ofruara sipas të cilëve ju mund të përcaktoheni për sjelljet e personit të observua ose nga të dhënat e prindërit/kujdestarit. Mundohuni të jeni sa më objektiv gjatë vlerësimit.

Pyetjet		1	2	3	4	5
I	FUSHA E RAPORTEVE SHOQËRORE DHE RECIPROCITETI					
1.	Kontakti i dobët me sy	1	2	3	4	5
2.	Mungesa e të qeshurit social	1	2	3	4	5
3.	Të qenunit i përmbajtur, mos interesim për kontakt social, mungesë e shoqërisë	1	2	3	4	5
4.	Mos reagim në komanda dhe kontakte, nuk reagon në emrin vet, nuk lën përshtypje nëse dikush flet apo thirë	1	2	3	4	5
5.	Paaftësia dhe reagim indiferent në kontak me të tjerët, pa interesim për krijim të raporteve, injorim	1	2	3	4	5
6.	Paaftësi për të përgjigjur kërkesave shoqërore normave ambientale, sjelljet në ambiente të ndryshme, marketa, shitore, etj.	1	2	3	4	5
7.	Parapëlqimi për lojra individuale, të qenunit në vetmi, shmangie në lojra grupore	1	2	3	4	5
8.	Paaftësi për të pritur radhën në lojërat grupore/shoqërore, zakonisht nuk presin dhe largohen nga grupi	1	2	3	4	5
9.	Nuk arrin të krijojë raporte me moshatarët, kanë vështirësi të kuptojnë normat dhe rregullat sociale	1	2	3	4	5
II	FUSHA E PËRGJEGJËSISË EMOCIONALE					
10.	Përgjigje të papërshtatshme emocionale, nuk janë të aftë të kontrollojnë aftësitë emocionale në situata të ndryshme, qeshin kur është zemrimi, qajnë pa kontroll, etj.	1	2	3	4	5
11.	Shfaqin emocione të egzagjeruara ose atipike, frika ekstreme me sjellje të pakontrolluara	1	2	3	4	5
12.	Manifestime të emocioneve sipas botës së vet, flasin me veten dhe qeshin me vete,	1	2	3	4	5
13.	Mungesë e kontrollit ndaj frikës, nuk din të reagojnë në situata të rrezikshme	1	2	3	4	5
14.	Ekscitohen ose ekzagjerojnë pa arsye, bëjnë sjellje të tepruara ose të agjitura me lëvizje ose ndonjë aktivitet	1	2	3	4	5
III	FUSHA E TË FOLURIT, GJUHËS DHE KOMUNIKIMIT					
15.	Fjalët e mësuara humben, zhduken, nuk artikulohen, mund të kenë të zhvilluar por ato humben dhe bëhet sikur të jetë memecë	1	2	3	4	5

16.	Kanë vështirësi të shprehin nevojat në gjuhën jo verbale, sikur që kanë vështirësi të kuptojnë gjuhën jo verbale të tjerëve, në vend që të përdorin me gjeste figurat, ata përdorin dorën e tjetrit që të tregojnë objektin.	1	2	3	4	5
17.	Përdorim stereotip dhe përsëritës të gjuhës, përsërisin fjalën, emrin , apo fjalin disa herë, edhe kur përsërisin nuk kanë kuptimin	1	2	3	4	5
18.	Përdorim ekolalik i gjuhës, nuk janë në gjendje të kuptojnë domethënjen e fjalisë, prandaj fjalën apo fjalin e përsërisin pa arsye	1	2	3	4	5
19.	Përdorin klithma dhe zëra të pakuptimta, flasin me një gjuhë të pa maturuar, të pakuptimt dhe të paqartë	1	2	3	4	5
20.	Pa aftësi në krijimin dhe mbajtjen e komunikimit me njerëz tjerë,	1	2	3	4	5
21.	Përdorim i zhargonave, fjalëve të pakuptimta, të çuditshme, etj	1	2	3	4	5
22.	Kanë vështirësi në dallimet në mes përemrave, zakonisht në mes UNË dhe AI, në vend përemrit UNË i përdor AI	1	2	3	4	5
23.	Të pa aftë për të kuptuar pragmatikën e komunikimit dhe domethënjen. Nëse pyetni “A mund të tregosh se sa është ora?”, përgjigja do jetë, “E di”, dhe ndalet me kaq. Nuk janë në gjendje të kuptojnë sarkazmën dhe humorin.	1	2	3	4	5
IV.	FUSHA E SJELLJEVE					
24.	Manifestojnë sjellje motorike stereotipe dhe të përsëritura, lëvizin gishtat, duart, shuplakat dhe lëvizje të përsëritura	1	2	3	4	5
25.	Lidhje të bashkangjitur për gjësende, objekte, lodra të ndryshme, zakonisht tregojnë interesim për lodra të caktuara të cilat me ngul ndalin për vete ose lozin vetëm me një lodër të preferuar	1	2	3	4	5
26.	Sjellje hiperaktive ku manifestojnë lëvizshmëri dhe energji të shtuar në ambiente dhe mjedise të ndryshme	1	2	3	4	5
27.	Sjellje rebeluese me agresivitet të shtuar si pickim, goditje apo grushtim	1	2	3	4	5
28.	Manifestojnë lëvizje temper-tantrum, lëvizja e kokës poshtë-lartë, majtas-djathtas, duke bërtitur dhe uluritur, lehtë frustrohen	1	2	3	4	5
29.	Vetlëndim, shkaktim lëndimesh duke goditur kokën, dorën, këmbën ose grushtin. Kujdesuni nga lëndimet të tepruara!!!	1	2	3	4	5
30.	Insistimi në rutinën e njejtë gjatë aktiviteteve, sjelljeve apo veprimeve, preferojnë aktivitete të njejta dhe rezistojnë duke u frustruar nëse rutina ndryshon	1	2	3	4	5
V.	FUSHA E AKTIVITETEVE NDIJORE					
31.	Ndjeshmëria e pazakonshme në stimuluset sensorike, zakonisht reagojnë çuditshëm në zëra të mëdha duke mbyllur veshët, në dritë të lartë duke mbyll syt, ose duke refuzuar të ngrëjnë ushqimin që i vjen aroma e çuditshme, të kontrollohet se si reagon në gjurmë, dritë apo në aroma të ndryshme.	1	2	3	4	5
32.	Nguliten në një vend të caktuar duke qëndruar një kohë të gjatë, nuk janë në gjendje të kuptojnë që janë të rrethuar me të tjerët.	1	2	3	4	5
33.	Mund të ketë vështirësi në gjurmimin e objekteve ose personave në lëvizje. Nuk janë në gjendje të ndjekin ose të fiksojnë shikimin e	1	2	3	4	5

	tyre në objekte ose persona në lëvizje për një kohë të caktuar. Proveni duke hedhur topin dhe nëse fëmija e përcjell atë.					
34.	Nëse kanë shikim të pazakont, shikoni nëse lëviz syt duke bërë rrotullim të syve apo shikime të pa fokusuara	1	2	3	4	5
35.	Të pa ndijshëm në dhimbje, edhe pse lëndohen nuk ndjejnë dhimbje, kanë humbur ndjenjën e dhumbjes, empatia e pa zhvilluar	1	2	3	4	5
36.	Testojnë vendet, objektet apo ambientet duke prekur, shijuar ose nuhatur, vështrojeni nëse ata lëvizin duke tentuar prekjen ose shijimin dhe aromën e objekteve	1	2	3	4	5
VI.	FUSHA KOGNITIVE					
37.	Vështirësi në koncentrim, përcjellje dhe mbajtjen e vëmendjes në detyrë ose në objekt, kërkohet nëse janë në gjendje të vendosin figurat në vendin e duhur	1	2	3	4	5
38.	Kanë vështirësi të reagojnë dhe të përgjigjen në kërkesa apo detyra menjëherë, nuk janë në gjendje të emrojnë objektin që kanë parë	1	2	3	4	5
39.	Kanë memorie të jashtëzakonshëm duke kujtuar dhe emruar emrat, datat, apo vendet që para një kohe të gjatë kanë parë	1	2	3	4	5
40.	Aftësi të pazakont, manifestojnë një aftësi ekstremisht të performuar në ndonjë fushë specifike, kanë talent për lëndë të caktuar	1	2	3	4	5

Skori i arritur _____

Normat e skoreve	Shkalla e autizmit
< 70	Normale
70 deri 106	Autizmi i lehtë
107 deri 153	Autizmi i moderuar
>153	Autizmi i rënd

Skoret	Përqindja %
70	40 %
71-88	50%
89-105	60%
106-123	70%
124-140	80%
141-158	90%
Më shumë se 158	100%